

MUAMMOLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH METODIKASI

Abduraimova Charos Farxod qizi

Toshkent kimyo xalqaro universiteti magistrati.

+998994508623. abduraimovacharos@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13997932>

Annotatsiya. Muammoli o'qitish texnologiyasining mazmunini, uni amalga oshiruvchi omillari tashkil etadi. Bu omillar - muammoli vaziyat, muammoli ta'larning pedagogik shart-sharoitlari, muammoli ta'limi amalga oshiruvchi metodlar va muammoli ta'larning o'quv motivlari tashkil etadi.

Kalit so'zlari: muammoli o'qitish, Dars, Didaktika, pedagogik-psixologiya, intellektual mashqlar, kreativ fikirlash, metodlar.

METHODOLOGY OF USING PROBLEM-BASED EDUCATIONAL TECHNOLOGIES.

Abstract. The content of problematic teaching technology and its implementing factors.

These factors are problematic situation, pedagogical conditions of problem-based education, methods implementing problem-based education and educational motives of problem-based education.

Key words: problem-based teaching, Lesson, Didactics, pedagogical-psychology, intellectual exercises, creative thinking, methods.

МЕТОДИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРОБЛЕМНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.

Аннотация. Содержание проблемной технологии обучения и факторы ее реализации. Такими факторами являются проблемная ситуация, педагогические условия проблемного обучения, методы реализации проблемного обучения и воспитательные мотивы проблемного обучения.

Ключевые слова: проблемное обучение, Урок, Диадактика, педагогико-психология, интеллектуальные упражнения, творческое мышление, методы.

Hozirgi davrda oliy ta'lim maktablarida eng samarali o'qitish texnologiyasi – bu muammoli ta'lim texnologiyasidir. Muammoli ta'lim aqliy faoliyatni rivojlantiruvchi, ijodiy tafakkur va mustaqil fikrlashni shakllantiruvchi ta'lim texnologiyalari sirasiga kiritilganligi bejiz emas, albatta. Chunki u faol shaxsni shakllantirishning maqsadi va mazmuniga mos keladi.

Metod (yun. "metodos"— bilish yoki tadqiqot yo‘li, nazariya, ta’limot) — vogelikni amaliy va nazariy egallash, o‘zlashtirish, o‘rganish, bilish uchun yo‘l yo‘riqlar, usullar majmuasi, falsafiy bilimlarni yaratish va asoslash usuli.

Muammoli vaziyat yaratish jarayoning borishida asosan talabalarning fan haqida tushuncha, tasavvurlarga ega ekanligini bilish o‘qtuvchi uchun asosiy masala bo‘lishi lozim. Fan haqida atroflicha malumotga ega bo‘lmagan talaba dars jarayonini tushunmagan holda o‘tgazadi.

Dars jarayonida o‘tilayotgan fani o‘qtuvchi bosqichma bosqich tushuntirib malumotlar bilan boyitish va muammoli vaziyat yaratishda har bir bosqichga moslab vazifalar tayyorlashi maqsadga muofiq hisoblanadi.

Yuqoridagi keltirilgan fikirlarga asoslangan holda Professor o‘qtuvchilar tomonidan Suxbat metodi yordamida Fan haqida tushuncha berish va har bir talabaning fikrini eshtish va ularda fan yuzasida ko‘nikma hosil qilish orqali ko‘zlangan maqsadga erishish mumkun. Suxbat metodi yordsmida talabalar o‘rtasida aktiv va passiv yalabalarni ajratib olish ular o‘rtasidagi tofovutni qisqartirish aktiv talabalar qatoriga qo‘sish mhumi hisoblanadi. Shiddat bilan rivojlanayotgan davrda talablarning bilish doirasi va fikrlash qobiliyati ham sezilarli o’sib bormoqda. Ularning qobiliyatini to‘g’ri shakillantirish asosida Fanni yaxshiroq o‘zlashtirish, kelajak faoliyatida qo’llash imkonini yaratishini tushuntirish darsning katta yutug’i xisoblanadi.

Ta’lim jarayonida hamisha yetakchi o‘rinlardan birini egallab kelgan “Suhbat” metodi o‘quvchi tafakkuri mustaqilligini ta’minalashda ham qo‘l keladigan metodlardandir. Suhbatda ishtirok etgan talaba o‘z fikrlarini muhokama qiladi, qarashlarini so‘z bilan ifodalashga tayyorlanadi. Bu fikrning aniq va muayyan maqsadga yo‘naltirilishini ta’minalaydi. Suhbat jarayonida o‘quvchida o‘z fikrini aytish, uning to‘g‘riligiga hamsuhbatlarini ishontirish ehtiyoji tug‘iladi. O‘quvchida o‘z fikrini isbotlash uchun muammoni tushunishi va o‘z fikrini qatnashuvchilarga tushuntira olishini bilish, misollar keltirish ko‘nikmasi shakllanadi, e’tiroz bildirishga odatlanadi. U hamsuhbatni eshitish, munozarada ishtirok etishga o‘rgatadi, o‘z bilimini chuqurlashtirishga ehtiyoj tug‘diradi, qiziqishlari doirasini kengaytiradi. Adabiy asarlarni o‘rganishda “Suhbat” metodi o‘quvchiga nafaqat bilim beradi, balki aqliy faoliyatga ham yo‘naltiradi. Suhbat davomida har bir o‘quvchining individual jihatni namoyon bo‘ladi.

Darslarida to‘g‘ri tashkil etilgan suhbatlarda bitta masala bo‘yicha bir necha talaba, ba’zan butun guruh fikr aytadi. Suxbat metodini talabalarga tushunarli bo‘lishi uchun

Boshlang‘ich talimda o‘tiladigan tarbiya fanining darsliklarida berilgan mavzulardan misol qilish mumkun shunda maktab darsligini talabalar bilan birgalikda o‘rganiladi va muhokama orqali ko‘nima shakllanadi.

To’rtinchi sinf tarbiya kitobining 13 mavzusi rostgo’ylik haqida bo’lib bu mavzu yuzasidan talabalar balki maktab o’quvchilari bilan qiziqarli suxbat tashkil qilish mumkun. Dars jarayonini to’g’ri tashkil qilish orqali talabalarga shunday savol berish mumkun, Nega bolalar yolg’on gapiradi? Shu savol orqali talabalar o’z fikirini bildiradi bola pisixologiyasini anglash uchun talabalar ham bir oz bolalaik davriga qaytish orqali suxbat mavzusi chuqurroq talqin qilinishi mumkunligini hisobga olsak savol o’zgaradi siz nega yolg’on gapirasiz? Bu savolga javob berish orqali bolalarning pisixologyasiga kiriladi va muammolar asta sekin yuzaga chiqishi orqali mavzuda muammoli vaziyat yuzaga keladi. Bo’lg’usi o’qtuvchilar bolalarni gapirtirish yani ularni rost so’zlashdan qo’rmaslikga o’rgatishni dars maqsadi sifatida ham qarasa yaxshi natijalarga erishadi. Tarbiya darslarida dinimizda keltirilgan hadislar haqida ham gapirib o’tilsa va ularga rivoyat, maqol , sherlar bilan mavzuni yoritilsa ularning ongida chuqur joy egallashi bor xaqiqat.

Hozrgi zamon maktab o’quvchilarining fikirlash doirasini inbatga olsak tarbiya darslarida o’qtuvchining pisixologik bilimlari ko’plab muammolarni yechishda asos bo’lib hizmat qiladi.

Keys- “Keys-stadi” texnologiyasi (ingliz tilida “case” – to’plam, chemodan (chamadon), “study” – muammoli vaziyat; vaziyatli tahlil yoki muammoli vaziyatlarni tahlil qilish) “Keys-stadi” texnologiyasi talabalarda aniq, real yoki sun’iy yaratilgan muammoli vaziyatni tahlil qilish orqali eng maqbul variantlarini topish ko’nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi. U talabalarni bevosita har qanday mazmunga ega vaziyatni o’rganish va tahlil qilishga o’rgatadi

Texnologiyaning asosiy elementlari: ta’lim, boshqarish, muammoni hal qilish, axborotlarni to’plash, ularni o’rganish, ilmiy tahlil, shuningdek, o’qituvchi va talaba o’rtasidagi ta’limiy aloqaning shakl, metod, vositalari hamda o’quv natijalari sanaladi “Keys-stadi” metodi dastlab 1870 yilda Garvard universitetining huquq maktabi (AQSH)da, 1924 yilda esa Garvard biznes maktabida qo’llanilgan. Hozirda ushbu metod xorijiy mamlakatlarda iqtisodiyot va biznes yo’nalishlarida keng qo’llaniladi. Rossiyada esa u o’tgan asrning 80-yillarida dastlab MDUda, keyinchalik esa boshqa mamlakatlarning ta’lim tizimida ham faol qo’llanila boshlagan, Xorijiy ta’limida keyslarni qo’llashga nisbatan shunday yondashuv mavjud: keys – bu real hayotning “bir parchasidir” Ta’limiy xarakterdagi keyslarning turlari:

- talaba faoliyatini tahlil qilish va baholash imkoniyatini beruvchi keyslar;
- muammoning yechimi va qarorlarni tahlil qilishga yo’naltirilgan keyslar;
- qaror yoki yaxlit muammoni ifodalovchi keyslar

Keys yordamida hosil bo’ladigan ko’nikma va malakalar:

Tahliliy ko’nikma (malaka)lar.

Amaliy ko’nikma (malaka)lar.

Ijodiy ko’nikma (malaka)lar.

Muloqot ko‘nikma (malaka)lar.

Ijtimoiy ko‘nikma (malaka)lar.

O‘z-o‘zini tahlil ko‘nikma (malaka)lar

“Keys-stadi”ga qo‘yladigan talablar:

maqsad aniq ifoda etilishi;

ma’lum darajada murakkab bo‘lishi;

ijtimoiy, iqtisodiy, madaniy hayot va pedagogikaning bir necha jihatlarini yorita olishi;

samarali bo‘lishi;

milliy xususiyatlarni o‘zida namoyon eta olishi;

biznes, madaniyat, ta’lim yoki boshqa sohalarga oid tipik vaziyatlarni ifodalashi;

bugungi kun kun dolzarb bo‘lishi;

talabalarda tahliliy tafakkurni rivojlantirishi;

bahs-munozarani tashkil etish imkoniyatini yaratishi;

bir necha yechim (qaror)ga ega bo‘lishi

Keys mavzusi

Keys yechimi

Muammo yechish orqali orttirilgan ko‘nikmalar

Mavzuga oida keys talabalarga beriladi.

Aqliy hujum

“Aqliy hujum” metodi mumkin qadar katta hajmdagi axborotlarni yig‘ish, o‘quvchilarning erkin fikr yuritishi imkonini beruvchi interfaol usuldir. U biror muammo bo‘yicha ta’lim oluvchilar tomonidan bildirilgan erkin fikr va mulohazalarni to‘plab, ular orqali ma’lum bir echimga kelinadigan metodlar sirasiga kiradi. “Aqliy hujum” metodini yozma va og‘zaki shaklda qo‘llash mumkin. Og‘zaki shaklda o‘qituvchi – pedagog tomonidan berilgan savollarga ta’lim oluvchining har biri o‘z fikrini og‘zaki bildiradi. Bunga o‘quvchi talabalar o‘z javoblarini to‘plab aniq va qisqa tarzda bayon qiladilar. Yozma shaklida esa berilgan savollarga ta’lim oluvchilar o‘z javoblarini qog‘oz kartochkalarga qisqa va barchaga tushunarli, ko‘rinadigan tarzda yozadilar. Javoblar doskaga (magnitlar yordamida) yoki “pinbord” doskasiga (ignalar yordamida) mahkamlanadi. Ushbu metod to‘g‘ri va ijobjiy qo‘llanilganda shaxs erkin, ijodiy va nostandart fikrlashga o‘rganadi.

“Aqliy hujum” metodining afzalligi shundan iboratki, undan foydalanilganda ta’lim oluvchining barchasini jalb etish imkoniyati tug‘iladi. Shuningdek , ta’lim oluvchilarda muloqot qilish va munozara olib borish madaniyati shakllanadi. Buning uchun muammo yechimining aniq va to‘g‘ri ishlab chiqishda ishtirokchilar tashqi ta’sirlarsiz faol qatnashuvchiga aylanadilar.

Ta’lim oluvchilar o‘z fikrini faqat og‘zaki emas, balki yozma ravishda bayon etish mahorati, mantiqiy va tizimli fikr yuritish ko‘nikmasi shakllanadi. Bildirilgan fikrlar baholanmasligi o‘quvchilarda turli g‘oyalarni ilgari surishga olib keladi. Bu metod ta’lim oluvchilarda aqliy qobiliyat va ijodiy tafakkurni rivojlantirish uchun xizmat qiladi. Ushbu metod A.F.Osborn tomonidan asoslangan va keyinchalik Djek Donald Filips tomonidan yangicha varianti ishlab chiqilgan, B.A.Aleksandrov tomonidan esa rivojlantirilgan. “Aqliy hujum” metodi ta’lim beruvchi tomonidan qo‘yilgan maqsadni qarab, o‘rganish yo‘lini amalga oshiriladi:

1.Ta’lim oluvchilarning boshlang‘ich bilimlarini aniqlash maqsad qilib qo‘yilganda, bu metod darsning mavzuga kirish qismida amalga oshiriladi. 2.Mavzuni takrorlash yoki bir mavzuni keyingi mavzu bilan bog‘lash maqsad qilib qo‘yilganda – yangi mavzuga o‘tish qismida amalga oshiriladi.

3.O‘tilgan mavzuni mustahkamlash maqsad qilib qo‘yilganda mavzudan so‘ng darsning mustahkamlash qismida amalga oshiriladi.

“Aqliy hujum” metodini qo‘llash bosqichma-bosqich olib boriladi.

“Aqliy hujum” metodini qo‘llashdagi asosiy qoidalar:

1.Bildirilgan fikr-g‘oyalar baholanmaydi va tanqidga yo‘l qo‘yilmaydi.

2.Bildirilgan har qanday fikr-g‘oyalar, ular xato yoki to‘g‘ri bo‘lsin inobatga olinib belgilanib boriladi.

3.Belgilangan vaqt doirasida o‘z fikrini bayon etish istagini bildirgan har bir o‘quvchiga imkoniyat beriladi.

4.Har bir ta’lim oluvchi fikrlarini aytishga harakat qilishi, qatnashishi shart hisoblanadi.

5.Zarur bo‘lib qolgan taqdirda, bayon etilgan fikrlarga tuzatish kiritishga imkon beriladi.

6.Talabalar tasavvuriga erk beriladi, fikrlarning ko‘pligi yangi fikrlarning tug‘ilishiga sabab bo‘ladi.

“Aqliy hujum” metodining tuzilmasi

1. Muammoli, topshiriqli savol beriladi

2. Fikr va g‘oyalar eshitiladi va yig‘ib boriladi

3. Fikr va g‘oyalar to‘g‘riliqi bo‘yicha guruhanadi

4. Aniq va to‘g‘ri javob ajratib olinadi va muhokama qilinadi

“Aqliy hujum” metodining afzalliklari:

-Natijalar baholanmaydi ta’lim oluvchilarda turli fikr-g‘oyalar shakllantiriladi;

- Mashg‘ulotda ta’lim oluvchilarning barchasi ishtirok etadi;

- Fikr-g‘oyalar jamlanib boriladi;

- Ta’lim oluvchilarning dastlabki bilimlarini tekshirib borishning

imkoniyati yaratiladi;

-Ta'lism oluvchilarda mavzuga qiziqish uyg'otiladi.

“Aqliy hujum” metodining kamchiliklari:

-Ta'lism beruvchi tomonidan savolni to'g'ri qo'ya olmaslik;

-Ta'lism beruvchidan yuqori darajada eshitish qobiliyatining talab etilishi.

Aqliy hujum metodini barcha fanllar kesimida qo'llasa bo'lganligi sababli ommalashgan metod hisoblanadi.

REFERENCES

1. Madraximov S., Madraximova M. ANIQ INTEGRALNI O'QITISHDA GRAFIK ORGANAYZERLARDAN FOYDALANISH //Interpretation and researches. – 2023. – T. 1. – №. 1.
2. Tursunboyeva M. D. KNOWLEDGE FORMS OF CHILDREN'S ORGANIZATION DURING EXPERIENCE WITH NATURE //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – 2023. – T. 11. – №. 4. – C. 1029-1032.
3. Abdulkhaevich A. A. et al. INTERDISCIPLINARY INTEGRATION MAINTENANCE EDUCATION AT THE PRIMARY STAGE OF EDUCATION //Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities. – 2022. – T. 2. – №. 1.5 Pedagogical sciences.
4. Matmurodov A. K. TALABALARGA MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASALARIDA BOLALARGA MIQDOR VA SANOQNI O'RGATISH YO'LLARI //Экономика и социум. – 2022. – №. 4-2 (95). – C. 256-259.
5. Матмурадов А. К. МЕСТО И РОЛЬ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ В ОБЩЕЙ СИСТЕМЕ ВОСПИТАНИЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА //Экономика и социум. – 2021. – №. 9 (88). – С. 528-531.
6. Ачилова М. С. PIRLS КАК СИСТЕМА ОБУЧЕНИЯ И ОСНОВАНИЯ НАВЫКОВ ЧТЕНИЯ В МЛАДШИХ КЛАССОВ //Экономика и социум. – 2021. – №. 9 (88). – С. 282-285.
7. Matmurodov A. K. UMUM TA'LIM MAKTABLARI MATEMATIKA FANINI O'QITISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARNING O'RNI //Научно-практическая конференция. – 2021.
8. Ibragimovna U. T. MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING IJODIY FIKRLASH JARAYONLARINI O'STIRISHDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH

- //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 40. – №. 3. – С. 197-200.
9. Kodirova M. MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA HARAKATLI O'YINLARNI TASHKIL QILISH VA TAYYORLOV BOLALARDА AXLOQIY VA IRODAVIY SIFATLARNI SHAKLLANTIRISHDAGI AHAMIYATI //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 12. – С. 198-200.
10. Kodirova M. et al. THE LEVEL OF INFLUENCE OF HYPERACTIVITY ON THE EDUCATIONAL PROCESS IN PRESCHOOL CHILDREN AND THE IMPORTANCE OF PARENTS //Science and Innovation. – 2022. – Т. 1. – №. 8. – С. 978-982.
11. Kodirova M. MAKTABGACHA TA'LIM YOSHIDAGI BOLALARDА GIPERAKTIVLIKNING TA'LIM-TARBIYA JARAYONIGA TA'SIR DARAJASI VA OTA-ONALARING AHAMIYATI //Science and innovation. – 2022. – Т. 1. – №. B8. – С. 978-982.
12. Uchqunovna A. L. MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOT TARBIYACHILARIGA AKMEOLOGIK YONDASHISH ASOSIDA TA'LIM BERISH MEXANIZMI //Journal of new century innovations. – 2023. – Т. 35. – №. 1. – С. 61-66.
13. Абдуллаева Л. У. MAKTABGA TAYYORGARLIK GURUHI BOLALARINING O'QUV FAOLIYATIDA O'ZINI NAZORAT QILISHNI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY YONDASHISHLARI //Journal of new century innovations. – 2023. – Т. 23. – №. 2. – С. 183-188.
14. Maxmarayimovich S. E. PSYCHOLOGICAL PROPERTIES DEVELOPMENT OF VOLITIONAL QUALITIES IN PUPILS //Academic research in educational sciences. – 2020. – №. 4. – С. 974-981.
15. Umarov D. X. et al. THE EFFECTIVENESS OF USING A SET OF SPECIAL EXERCISES IN ANNUAL PREPARATION TRAINING OF SHORT-DISTANCE RUNNERS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 742-753.
16. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 552-560.
17. Turopovich K. R., Rixsibayevna D. S. ENHANCING ENGLISH LANGUAGE LEARNING THROUGH PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES. – 2024.
18. Kazakov R. T. et al. MULTIMEDIA SYSTEMS AND DISTANCE LEARNING TECHNIQUES IN SPORTS SOX //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 9. – С. 99-105.

19. Казоқов Р. Т. и др. МАМЛАКАТИМИЗ ЯНАДА ЮКСАЛИШИДА БОЛАЛАР СПОРТИНИНГ ЎРНИ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 9. – С. 5-11.
20. Казоков Р. Т. и др. ПЕДАГОГИКА ОЛИЙ ТАЪЛИМДА КЕЙС-СТАДИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА ПЕДАГОГИК МАҲОРАТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ЮЗАСИДАН ТАЖРИБА-СИНОВ ИШЛАРИНИНГ НАТИЖАЛАРИ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 6. – С. 111-115.
21. Казоқов Р. Т. Кейс стади технологияларидан фойдаланиб талабаларнинг масофавий таълим технологиялари асосида педагогик маҳоратини шакллантириш //Замонавий футболни ривожлантириш тенденциялари: муаммо ва ечимлари. – Т. 11. – №. 1.
22. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 552-560.
23. Musaeva U., Mirzaeva U. Дерматографические показатели как критерии для прогнозирования уровня развития двигательных качеств у спортсменов с учетом этнических особенностей //Sport ilm-fanining dolzarb muammolari. – 2023. – Т. 1. – №. 3. – С. 110-112.
24. Achilov O. H. TO INCREASE THE INTEREST OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN SPORTS AND TO MAKE THEM REGULARLY ENGAGE IN SPORTS //Educational Research in Universal Sciences. – 2023. – Т. 2. – №. 1. – С. 218-220.
25. SEIDALIEVA L. D., MUSAева U. A., KHAIDAROV T. S. Comparative Assessment of Physical Development and Component Composition of the Body Weight of Sportswoman Participated in Gymnastics //Texas Journal of Multidisciplinary Studies. – 2023. – Т. 17. – С. 87-90.
26. Musaev M. T., Musaeva U. A. JISMONIY FAOLLIK VA UNING INSON SALOMATLIGINI MUSTAHKAMLASHDAGI AHAMIYAT //Academic research in educational sciences. – 2023. – №. 1. – С. 267-273.
27. Safarova D. D., Musaeva U. A., Khushvakova N. Y. ПОКАЗАТЕЛИ ПАЛЬЦЕВОЙ И ЛАДОННОЙ ДЕРМАТОГЛИФИКИ В АСПЕКТЕ ПОЛОВОЙ ИДЕНТИФИКАЦИИ //Academic research in educational sciences. – 2021. – Т. 2. – №. 1. – С. 326-332.
28. Umarov D. X. et al. THE EFFECTIVENESS OF USING A SET OF SPECIAL EXERCISES IN ANNUAL PREPARATION TRAINING OF SHORT-DISTANCE RUNNERS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 742-753.

29. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 2. – C. 552-560.
30. Boltayeva I. T., Tashnazarov D. Y., Kazaqov R. T. TECHNICAL-TACTICS OF 13-14-YEAR-OLD FOOTBALL PLAYERS EFFICIENCY OF EDUCATIONAL ACTIONS //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 6. – C. 91-98.
31. Kazoqov R. et al. MARKETING TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI SPORT TASHKILOTLARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YOLLARI //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 572-578.
32. Aripov Y. Y. et al. PROFESSIONAL SPORTNI BOSHQARISH MODELLARI //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 597-587.
33. Jumayev U. X. et al. SPORT SOHASIDA MARKETING FAOLIYATINI RIVOJLANTIRSH //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 588-597.
34. Умаров Д. Х. и др. USE OF NATIONAL-SPIRITUAL VALUES IN EDUCATIONAL ACTIVITIES OF PRE-SCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 455-462.
35. Рахматова Д. Н. и др. EXPERIMENTAL WORK ON THE ORGANIZATION OF SPIRITUAL AND EDUCATIONAL WORK AND ITS RESULTS //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 447-454.
36. Djalilova S., Tursunboyeva L., Kazakhov R. ENGAGING ENGLISH LANGUAGE LEARNING THROUGH SPORTS //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 386-395.
37. Tursunboyeva L., Djalilova S., Kazoqov R. ABOUT TEACHING SPEAKING //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 376-385.
38. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 2. – C. 552-560.
39. Boltayeva I. T., Tashnazarov D. Y., Kazaqov R. T. TECHNICAL-TACTICS OF 13-14-YEAR-OLD FOOTBALL PLAYERS EFFICIENCY OF EDUCATIONAL ACTIONS //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 6. – C. 91-98.
40. Boltayeva I. T. et al. ANATOMY OF THE EXACT AND NATURAL SCIENCES TEST TASK //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 6. – C. 99-105.
41. Казоков Р. Т. и др. ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ТАРБИЯВИЙ ТАДБИРЛАРДА МИЛЛИЙ-МАҢАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ. – 2024.

42. Djurayeva X. X., Xodjiyev R. M., Kazoqov R. T. DIFFICULTIES IN TEACHING RUSSIAN AS A FOREIGN LANGUAGE //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 316-326.
43. Beknazarov S. H. Q., Kazoqov R. T. IDEOLOGICAL THREATS AND IMPORTANT PROBLEMS OF IDEOLOGICAL EDUCATION, NATIONAL HISTORICAL THINKING //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 1016-1029.
44. Boltayeva I. T. et al. ANATOMY OF THE EXACT AND NATURAL SCIENCES TEST TASK //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 6. – С. 99-105.
45. Бойқобилов А. П. и др. ТУРЛИ МАЛАКАЛИ СПОРТЧИЛАР ТОМОНИДАН ЯДРО УЛОҚТИРИШНИНГ НАЗАРИЙ ТАҲЛИЛЛАРИ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 10. – С. 30-40.
46. Аvezova Г. С., Казоқов Р. Т. ҚИСҚА МАСОФАГА ЙОГУРУВЧИЛАРНИ МАШҒУЛОТ ЖАРАЁНИДА ҚЎЛЛАНИЛГАН ТИКЛОВЧИ ВОСИТАЛАРНИ ЖИСМОНИЙ ТАЙЁРГАРЛИГИГА ТАЪСИРИ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 10. – С. 205-214.
47. Шопулатов А. Н., Казоқов Р. Т., Хайдарова Г. М. ҚИСҚА МАСОФАГА ЙОГУРУВЧИЛАРНИ ЖИСМОНИЙ ТАЙЁРГАРЛИГИНИ БАҲОЛАШ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 10. – С. 197-204.
48. Бойқобилов А. П. и др. ТУРЛИ МАЛАКАЛИ СПОРТЧИЛАР ТОМОНИДАН ЯДРО УЛОҚТИРИШНИНГ НАЗАРИЙ ТАҲЛИЛЛАРИ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 10. – С. 30-40.
49. Yugay L. P. et al. RECOVERY OF THE BODY OF SHORT-DISTANCE RUNNING ATHLETES DURING SPORTS TRAINING //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 365-371.
50. Akbarov A. et al. ANTHROPOMETRIC-PHYSIOLOGICAL INDICATORS OF MIDDLE-DISTANCE RUNNERS AND RECOVERY OF THEIR BODY DURING TRAINING //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 358-364.
51. Kim D. et al. PEDAGOGICAL ANALYSIS OF THE PARTICIPATION OF STUDENT ATHLETES IN THE SWEDISH TEAM AND THE SWEDISH TEAM IN THE UZBEKISTAN CHAMPIONSHIP IN HEIGHT ATHLETICS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 346-353.
52. Nurullayeva D. S. et al. ETHICAL PROBLEMS AND THEM IN THE FIELD OF NATURE SOLUTIONS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 480-486.

53. Kazaqov R. T., Djo'rabayev A. M. MEANS OF RECOVERY OF WORKING CAPACITY OF SHORT-DISTANCE RUNNERS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 902-911.
54. Kazoqov R. T., Djo'rabayev A. M. DEVELOPMENT OF CYBER SPORTS IN UZBEKISTAN //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 893-901.
55. Yaqubov F. M. et al. METHODOLOGY OF SELECTION OF 10-12-YEAR-OLD PLAYERS AND ORGANIZATION OF TRAINING //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 1271-1279.
56. Казоқов Р. Т. ҚИСҚА МАСОФАГА ЙОГУРУВЧИЛАРНИНГ ЖИСМОНИЙ ВА MAXCUS ЖИСМОНИЙ ТАЙЁРГАРЛИК КЎРСАТКИЧЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ //Fan-Sportga. – 2022. – №. 7. – С. 53-55.
57. Гонашвили А. С. и др. Активный досуг узбекской молодежи в аспекте социологического анализа //Теория и практика физической культуры. – 2020. – №. 3. – С. 8-8.
58. Baltayeva I. T. et al. USE OF VIRTUAL LABORATORIES TO CONDUCT FOOTBALL TRAINING //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 709-718.
59. Baltayeva I. T. et al. CREATING AN INFORMATION-EDUCATIONAL ENVIRONMENT USING MODERN INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 700-708.
60. Melziddinov R. A., Akramov B. N., Kazoqov R. T. THE RELATIONSHIP OF THE EFFICIENCY OF TECHNICAL-TACTICAL ACTIONS OF FOOTBALL PLAYERS WITH THE LEVEL OF PHYSICAL PREPARATION //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 1153-165.
61. Umarov D. X. et al. NATIONAL MOVEMENT FOR THE DEVELOPMENT OF PRIMARY CLASS STUDENTS'PHYSICAL PREPARATION USING GAMES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 732-741.
62. Umarov D. X. et al. THE EFFECTIVENESS OF USING A SET OF SPECIAL EXERCISES IN ANNUAL PREPARATION TRAINING OF SHORT-DISTANCE RUNNERS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 742-753.
63. Шопулатов А. Н. Бўлажак мураббийларда жисмоний тарбия ва спорт асосида маънавий қадриятларни ривожлантириш йўллари //Фан-Спортга. – 2019. – №. 1. – С. 67-72.
64. Boltayeva I. T., Tashnazarov D. Y., Kazaqov R. T. TECHNICAL-TACTICS OF 13-14-YEAR-OLD FOOTBALL PLAYERS EFFICIENCY OF EDUCATIONAL ACTIONS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 6. – С. 91-98.

65. Boltayeva I. T. et al. ANATOMY OF THE EXACT AND NATURAL SCIENCES TEST TASK //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 6. – С. 99-105.
66. Казоков Р. Т. и др. ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ТАРБИЯВИЙ ТАДБИРЛАРДА МИЛЛИЙ-МАЪНАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ. – 2024.
67. Умаров Д. Х. и др. USE OF NATIONAL-SPIRITUAL VALUES IN EDUCATIONAL ACTIVITIES OF PRE-SCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 10. – С. 455-462.
68. Kazoqov R. T. et al. USE OF NATIONAL-SPIRITUAL VALUES IN EDUCATIONAL ACTIVITIES IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 911-918.
69. Керимов Ф. А. и др. ORGANIZATION OF SPIRITUAL AND EDUCATIONAL WORK IN PRE-SCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS AND FAMILY COOPERATION //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 10. – С. 463-470.
70. Рахматова Д. Н. и др. EXPERIMENTAL WORK ON THE ORGANIZATION OF SPIRITUAL AND EDUCATIONAL WORK AND ITS RESULTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 10. – С. 447-454.
71. Beknazarov Z. FUTBOLCHILARNING TEXNIK VA TAKTIK TAYYORGARLIGI //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 10. – С. 171-174.
72. Artikov A., Xasanov D. FEATURES OF TEACHING TECHNICAL AND TACTICAL MOVEMENTS OF 13-15-YEAR-OLD GIRLS IN MINI-FOOTBALL AT A COMPREHENSIVE SCHOOL //Modern Science and research. – 2022. – Т. 1. – №. 1. – С. 335-345.
73. Madaminov J., Artikov A. A STUDY OF THE APPLICATION OF THE "BOUNDED" METHOD IN THE DEVELOPMENT OF QUICK-STRENGTH QUALITIES OF DIFFERENT YOUNG PLAYERS //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 4. – С. 356-366.
74. Raimkulov A., Artikov A. DEVELOPMENT OF PHYSICAL FITNESS IN TRAINING //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 4. – С. 285-294.
75. Nizomiddinov S., Artikov A. ORGANIZATIONAL ACTIONS OF ATTACKS IN THE GAME OF EUROPEAN FOOTBALL TEAMS //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 4. – С. 345-355.
76. Xasanov D., Artikov A. RESULTS OF INCREASING THE TECHNICAL AND TACTICAL CAPABILITIES OF FOOTBALL TEAMS //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 4. – С. 243-252.

77. Choriyev A., Artiqov A. ANALYSIS OF TEAM TACTICAL GAMES IN THE MODERN FOOTBALL GAME //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 4. – С. 221-231.
78. Sherqulov S., Artiqov A. BASIC REQUIREMENTS FOR MEANINGFUL TRAINING OF YOUNG PLAYERS //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 4. – С. 211-220.
79. Xudiyarov S., Artiqov A. THE IMPORTANCE OF INTERNATIONAL FOOTBALL COMPETITIONS IN THE DEVELOPMENT OF GIRLS'FOOTBALL IN OUR COUNTRY //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 4. – С. 232-242.
80. Artikov A., Abduhamidov J. COMPARISON OF THE RESULTS OF THE PLAYERS DURING THE GAME //Modern Science and Research. – 2022. – Т. 1. – №. 1. – С. 302-312.